

Uredništvo v
Murski Soboti

Rokopise ne vrača

Izhaja vsako soboto in stane s poštino vred za celo leto 40 Din, za pol leta 20 Din, za četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravništvo v
Murski Soboti

Oglasi:

□ cm stane 1 Din
Oglasi za celo stran, za 1/2 in za 1/4 strani stanejo 1/5 para za 1 □ cm
Pri večkratni objavi primeren popus.

39. številka.

Murska Sobota, dne 22. decembra 1923.

I. leto.

Spomini na božične svetke.

(Dobrim srcem napisal Prekmurski.)

Znano je, da se božičnih svetkov (praznikov) veseli mlado in staro. Kako tudi ne?

Priprave na velike božične svetke se začno pravzaprav že takoj po prvi adventni nedelji. Oj, to vam je bil prijeten čas v štirih tednih adventa!

Bil sem še šolarček, a nenavadne reči so me že silno mikale. Vsak drugi dan najmanj sem zjutraj ob petih, ko je začelo z velikim zvonom vabiti, planil iz gorke postelje. Naglo sem se umil, oblekel in obul, potem zadel solsko torbico čez ramo in stekel z odraslimi ljudmi k rani maši ob 6. uri, — k zornici. Ne morem popisati, kakoršno privlačno silo so imele te adventne „orate“ do mene. Pa, saj se ni čuditi! Cerkev je bila razsvetljena, polna vernikov, ministrant je pozvonil, duhovnik stopil pred oltar, orgle so zabučale, pevke zaorile, vse je bilo po takratnem mojem shvatanju „nepeško lepo“. Tudi jaz — šolarček — sem pel seboj in najbrž sem si ravno pri teh zornicah pridobil nekaj ambicije za petje. Maša je minula, a jaz z drugimi šolarčki, mojimi vrstniki, nisem šel domu k zjutru, saj mi je tičal v torbici kos črnega kruha; in s tem često trdim kruhom smo si šolski paglavci tolažili želodčke do večera... Ob takem skromnem življenju smo se jaz in drugi prerili skozi cel advent. Bilo je veselo.

A najbolj smo se veselili „svetega posta“ in „svetega večera“ ter „polnočnice“. Na „sveti post“ ni bilo več pouka. Svoje torbice in vso učenost smo položili lepo v kot, ker naše glavice so bile polne — ne knjig — ampak vsega družega.

Na podstrešju v škrinji so bile shranjene lepe jaslice „betlehem“. Žilica nam ni dala miru, že dopoldne smo odprli skrivnostno škrinjo, vzeli iz nje betlehem ter ga ponесли dol v sobo in pritrčili v kotu. Potem smo po mehkem mahu razpostavili ovce, pastirčke, tri kralje, v sredo jaslice z Jezuškom, Marijo in Jožefom, na hlevčih pritrčili sveto zvezdo, ki je privedla tri Modre iz Jutrovega... Vzadi tam je bilo mesto Betlehem. Nad vsemi temi figurami pa je plaval na prožni žici angelj, nošec napis: „Slava Bogu na višavah!“ Radosni ni bilo ne konca ne kraja. Radovali smo se otroci, radovala pa se je tudi mati, ki je ta dan mesila, delala in pekla razne pogače, posebno pa s posušenim sadjem omešeni kruh „ključnik“ ali „reznjak“. Narezanemu in posušenemu sadju se namreč pravi v Prlekiji „ključji“ ali „reznji“.

Popoldne, — ko so bile jaslice v kotu postavljene, je nastopila nova naloga. Z ostro brušenim nočem sem hitel v bližnji gozd — po smrečico. Dasi mi je oče zabil, da ne smem odrezati mlade smrečice, češ, iz nje zraste kdaj veliko drevo, vsi opomini niso ta dan izdali nič. Stikal sem po gozdu tako dolgo, da sem iztaknil dve blizu skupaj stoječi drevesci in — eno je bilo moje, — obsojeno na smrt. Kaj na smrt? Ne! Prinesči smrečico domu, smo jo postavili na mizo, odličili (opleli) z vencem, navesili na njo pozlačenih orehov, jabolk, sladkorčkov, svetlih kroglic, zvončkov in bogsivedi česa vsega! Naposled smo nataknili na posebne, na vejah pritrjene konice svečice in — naša srca so bila zadovoljna. Smreka ni bila mrtva, ona je živela!

Medtem se je že davno zmračilo, gosta tema se je vlegla na s snegom odeto zemljo... In sedaj je jelo naše hrepenenje in kopnenje rasti.

Predem smo prižgali lučce, je stopil skrivaj v sobo oče ter brez naše vednosti razpotožil pod smrečico lepa božična darila: obleko, šolnje, orglice, kolačke, sadje, sladkorčke, igrače i. dr. Ko je nato prižgal na božičnem drevescu pritrjene svečice nas je z zvončkom pozval v sobo. Občudovali smo krasoto božičnega drevesca, neka tajinstvena čustva so nas izpreletavala. Pomolili smo očenaš, da se priporočimo

ljubemu Jezušku... Potem je razdelil oče darila; mati je morala ta sveti večer razsojati, kdo je bil najpridnejši, kdo za njim i. t. d. Naša radost je bila nepopisna, na spanje ni mislil nihče.

In proti noči 11. uri je vabil zvon k polnočnici, tisti maši, ki ima toliko čarobne privlačnosti za vse mlade ljudi. Jaz sem imel takrat menda kakih 12 let; nisem mogel strpeti donia, moral sem poleg odraslih v cerkev. To noč je kadilo v cerkvi dišalo dosti prijetneje, vse pesmi so donele mnogo lepše nego drugokrat. Oj ti prelestna božična noč!

Precej kasno po polnoči sem zlezel v posteljo. Glorija božične noči mi je ostala v glavi tudi v sanjah.

In naslednje jutro, naslednji dan? Ko sta se stariša vrnila od rane maše, želeli smo jima otroci vesele božične „svetke“, beseda prazniki še takrat ni bila v navadi. Stariša sta nas opominjala, naj smo ta dan, pa tudi pozneje „vrlji“, naj se pridno učimo in ubogamo.

Okusni in obilni obed božičnega dneva nam je prav posebno ostal v spominu. Ta dan je prišla na mizo govedina, ki je sicer — izvzemši velikonočno nedeljo nismo videli. To je bil nečak luksus! dandanes so seveda čisto drugi časi, tudi na kmetih se se razpasje zlasti zadnja leta razne razvade. Resnega lica je postavil oče na mizo tudi steklenico vina; od tega pa smo dobili večji otroci samo pol kupice. Rekel je čisto prav, da „za goske ni seno“; otroci ne smejo piti vina, ker se tedaj težko učijo. No, prav je imel, dobri oče!

Naslednji dan — Štefanovo — nam je otrokom zopet prinesel veselje. Že na predvečer smo si pripravili kos soli in steklenico vode; to smo nesli v dobri veri k „pozni maši“, da se nam je blagoslovilo. In popoldne na Štefanovo smo z vodo hiteli na njive ter vsako pokropili, da bi bila mlada, pod snegom speča strn deležna božjega blagoslova.

Najtežje pa smo pričakovali „Pametivo“, praznik nedolžnih otročičev. Nekaj dni poprej smo že spleтали iz rumenih bek (gožic) „korbače“, ki se tako lepo priležejo, kamor padejo. Od 5. ure zjutraj smo lazili okrog po hišah ter švrkali ljudi, govoreč pri tem čisto mehanski običajni „frišeksun“. Na pomen te nemške spakedranke takrat nismo mislili. Spominjam se pa, da nas je nekoč brihten vaščan opozoril, da je to „ciganska“ beseda in da se slovenski mora reči „zdravje“ ali „zdravjiče“. (Danes je seveda najlepše „zdravo“.) Pri tej opozoritvi smo se zastidili. Pa kaj, — sram je kmalu prešel, da smo le dobili in vlagali v svoje torbe hlebčke, pogačice iz koruzine moke, suho in presno sadje in lončarske izdelke: skledice, vrčke, ptiče in menda malokje znane „kukovice“. Najbolj pohlepni pa smo bili ti tepežkarji po — denarju; čim več je kateri ta dan znosil skupaj, tem bolj se je po novem letu lahko v šoli pobahal, tem bolj so ga součenci občudovali. Po večji ali manjši nabrani vsoti pa smo že takrat merili radodarnost raznih botrov, tetic, stricev, babic in dedkov. To se je zameril tak duhovni ali krvni sorodnik, če ni ta dan segnil globoko v žep! Lepe spomine imam na svetle krajcarje, velike bakrene „bačkorje“ po 4 krajcarje, na bele desetice („zeksarje“) in dvajšice. Naši otroci dandanes pri čisto raztrganem in umazanem papirnatem penazu izdaleč ne občutijo tega veselja. „Pametiva“ je opoldne morala miniti, popoldne so smele hoditi po hišah samo stare ženske in še tem so se poredneži rogali.

Po tepežnici je jel čar in blesk božičnih praznikov rapidno obledovati; polagoma smo se morali privaditi spet prejšnjemu, prozajicnemu življenju. Ostali pa so nam lepi in ljubi spomini na brezskrbno mladost, ki se ne vrne nikdar več!

Domače vesti.

Vesele božične svetke

želimo vsem cenjenim naročnikom in prijateljem „Našega doma“

Uredništvo.

Murska Sobota. Sokolsko društvo v M. Soboti priredi na Silvestrovo dne 31. decembra 1923 v spodnjih prostorih hotela Dobray in kavarne Legenstein koncert z naslednjim sporedom: 1. Telovadne točke gojenk in naraščaja. 2. Foerster: „Slovenska slavnostna koračnica“ (igra orkester). 3. Parma: „Čolničku“ (poje mešan zbor). 4. Mendelsohn: „Canzonetta“, (igra kvartet). 5. E. Adamič: „V snegu“, Hr. Volarič: „Slovenska pesem“ (poje mešan zbor). 6. Drdla — Bizet: Fantazija iz opere „Karmen“ (izvajata na gosli in glasovir dr. Škerlak in gospa Nemešova). 7. Parma: Ouvertura k opereti „Caričine amaconke“ (igra orkester). 8. E. Adamič: „Fantu“, „V gozdu“ (poje mešan zbor). 9. R. Wagner: „Tannhäuser“ Duet. (izvajata Cvetko, dr. Škerlak). 10. I. Muhvič: „Tko poje, zlo ne misli“ (igra orkester). Po koncertu prosta zabava in ples! Vstopnina: 10 Din za osebo, za družine do dveh oseb 15 Din, za več oseb 20 Din. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Murska Sobota. Služba pisarniškega pomočnika je razpisana pri okrožni gradbeni sekciji v Murski Soboti. Prošnje je vložiti do 31. t. m.

M. Sobota. Razne nezgode. Desetletni šolar posestnikov sin Gomboši Franc iz M. Sobote št. 228 je padel dne 20. nov. med igro tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. — Štirinajstletnega posestnikovega sina Štefana Kiralyja iz Gamberja pri Dol. Lendavi je brsnila dne 10. dec. kobila v glavo in ga težko poškodovala. — Korpič Franc, 43 let star, posestnik v Markovcih je padel dne 13. dec. s poda in si zlomil desno roko. — Bac Rudolf, sin mlinarja in trgovca v Puconcih je padel dne 18. dec. s kolesa ter si zlomil levo roko. — Vsi so bili sprejeti v sobočko bolnico.

Razpis učiteljske službe. Z dovoljenjem višjega šolskega sveta z dne 28. avg. 1923, št. 8155 se razpisuje v stalno nameščenje: nadučiteljska služba na štirirazrednici v Tišini. Pravilno opremljene prošnje je vlagati po službeni poti do 10. januarja 1924 pri krajnem šolskemu svetu v Tišini, pošta Rankovci.

Cene mesu v Mariboru in v Murski Soboti. V Mariboru stane 1 kg prvovrstnega govejega mesa 25—26 Din, govedina druge vrste stane 23 Din, tretje vrste pa 20 Din. In v Murski Soboti? Seveda, saj se poznamo!

Murska Sobota. Domačin nam piše: Pod Madžarsko smo utihotapljali slovenske knjige in časopise preko Mure v nevarnosti, da nas Madžari občutno kaznujejo. Iz tega lahko sklepate, kako smo si želeli pisane slovenske besede. Ko smo prišli pod Jugoslavijo, smo z veseljem pričakovali, da dobimo tudi slovenskih knjig. Tega se pa še nismo dočakali v pravi meri! „Sokol“ društvo je bilo pod Avstrijo, kolikor mi je znano, prvo narodno-bojno društvo. Bilo je društvo, ki je razširjalo

tudi narodno zavest. Danes pa gledamo, kako to društvo izposojava med nas Prekmurce **madžarske** knjige. Kaj je to narodno delo? In vi nam očitete mlačnost napram vsemu, kar je prišlo „preko“? Lepo ste si začrtali narodno delo. Vsa čast vam in vašim načelom! Čast tudi nacionalistom „Orjunašem“, ki so člani takega društva. Slišal sem, da ima tudi „Jugoslov. Matica“ mnogo slovenskih knjig. Kje ležijo? Kaj ne bi kazalo, da bi se slovenske knjige „Sokola“ in „J. Matice“ dala skupaj in se ustanovila „Javna knjižnica“? Pustite politiko in stopite kot kulturni delavci na široko polje; ledina se ni izorana! K. M.

Iz Hotize. Dne 9. t. m. je imel okrajni ekonom Vejsk prav zanimivo predavanje, katerega so se udeležili vsi kmetje naše občine. Z zanimanjem smo poslušali njegove besede in se hočemo po njih ravnati. Še enkrat se prav lepo zahvaljujemo in ga prosimo, naj nas še kaj obišče. — Hotizani.

Hotiza. Tukaj se je ustanovila podružnica Sv. Cirila in Metoda. V veliko veselje in zadovoljnost je zabeležiti, da se je občnega zbora udeležilo nad 200 ljudi. Z zanimanjem smo sledili govoru našega g. učitelja, ki nam je v lepih besedah razložil pomen in delo koristne družbe. Takoj so se vpisali štirje ustanovniki in 80 letnih članov. Hotizani smo pa tudi ponosni, da imamo poleg tega še moški pevski zbor, ki pod vodstvom našega g. učitelja pridno napreduje. Najprej je zapela šolska mladina našo narodno himno. Važni sestaneke se je zaključil z lepo pesmijo. „Od Urala do Triglava“, ki jo je moški pevski zbor štiriglasno naravnost krasno zapel. Lep uspeh za Prekmurje! Upamo, da bode naša podružnica marljivo delovala v korist narodu in domovini. Dne 26. dec. priredi podružnica zabavo. Ker je ves čisti dobiček namenjen družbi Sv. Cirila in Metoda, se vabi cenj. občinstvo k obilni udeležbi. Okoličani, ne vstrašite se hotizkega blata in pridite. — Hotizan.

Melinci. Na Miklavžšv večer so se zbrali tukajšnji mlinarji v gostilni, da bi dostojno praznovali dan njihovega patrona. Ravno ta dan je bila Mura zelo narasla. Tudi mlinarjem je rasla dobra volja pri sladki kapljici. Ka pa je bil mlinar B. v najlepših „ročah“ je gugal kozarček v zraku in pel: „moj mlinšek pa plava, plava, plava...“ V resnici mu je Mura ob istem času odnesla mlin. Mlin seveda ni bil zavarovan. Če bi ga imel zavarovanega, bi imel škodo vsaj delno povrunjeno. Ljudje, ne bodite tako lahkomišelnini in zavarujte si svoja poslopja proti škodi. Po nekod imajo zavarovana celo letino proti slabemu letu.

Dušni pastir ali kaj? Naš kanonik, gospod Slepec, je zelo postaven mož, vendar pa to svojo zunanost ne izrablja tako dostojanstveno tudi v svoji notranjosti. Namreč: Kljaka še ni zlata, čeravno je s zlato bravo „poštrikana“. Pred nekakim mesecem je imela naša gimnazija svojo prvo šolsko mašo. Čudili smo se pa da so nadalne naše izostale. Zato se pa govori po Murski Soboti o raznih zaprek in zlobnosti g. Slepca. Sliši se, da je dal za maševanje bakren kelih in pa raztrgano mašno obleko z nepravo barvo, tudi je naročil fantu, ko pojde po vino za mašo, naj gre v neko gostilno, kjer g. Slepec dobro ve, da je ono vino „Kriščeno“ po „nekrščeni“ roki. To se pravi delati se norca iz najsvetejši stvari. Njegova zloba gre preko najsvetejšega in spada pred ljudsko sodbo. Kaj je ta zloba izliv žolča nad te, da pripada Prekmurje pod upravo mariborske nadškofije? Saj kolikor poznamo g. Slepca, je pristen prekmurški Slovenec in čudno se nam zdi, da dela take zapreke gimnaziji, v kateri se izšola bodoča prekmurska inteliganca. Kaj mu do napredka in razevita svoje ožje domovine nič ni? Sicer gre s prva težko, pa treba se bo pač privaditi. Mlini naše domovine mejejo tudi počasi, zato pa „gvišno“.

Tedenske vesti.

Volitve v cenilno komisijo za davčni okraj Murska Sobota se vršijo, dne 20. januarja 1924 od 7. do 13. ure. V Murski Soboti se volitve vršijo v prostorih davčnega oblastva (v dr. Cifrakovi hiši), v Dolnji Lendavi pa v prostorih davčnega urada. Voliti je treba v komisijo 3 člane in 3 namestnike.

Razpis katehetskih mest v stalno nameščenje. Z dovoljenjem višjega šolskega sveta z dne 27. jul. 1923, št. 5831 oziroma z dne 16. maja 1923, št. 10854/22, ter z dne 13. nov. 1923, št. 13672 se razpisujejo nastopne službe: 1. Murska Sobota, na drž. osnov. šoli prvo katehetsko mesto veroučitelja z učno obveznostjo tudi na drž. mešč. šoli istotam. 2. Murska Sobota, na drž. osnovni šoli drugo katehetsko mesto veroučitelja z učno obveznostjo tudi na drž. šoli v Bakovcih, Krogu in Satahovcih. 3. Dolnja Lendava, na drž. osnovni šoli stalno katehetsko mesto veroučitelja. Prosilci za omenjena mesta morajo biti usposobljeni za pouk verouka na ljudskih in meščanskih šolah. Pravilno opremljene prošnje z osebno popisnico, izpolnjeno po vseh rubrikah na-

tančno, je vlagati po predpisani službeni poti do dne 10. januarja 1924 pri okrajnem glavarstvu, šolski oddelek v Murski Soboti.

Okrajni šolski nadzornik za Prekmurje. Kleklove „Novine“ prinašajo v zadnji številki naslednjo vest: „Tak izveno iz Beograda, da šolski nadzornik g. Cvetko bode se spremeneno z drugim.“ Mi k temu pripomnimo to: Gotovo bode se prej ali pozneje zamenjal z drugim, a zdaj še ne. Tistim, ki to izpremembo želijo, je še treba malo potrpeti.

Narodne pravljice iz Prekmurja. Kdor hoče svojim otrokom-šolarjem napraviti veliko veselje za božič in novo leto, naj jim kupi lepo knjigo. „Narodne pravljice iz Prekmurja.“ Knjiga je ravno te dni izšla v založbi „Učiteljskega doma“ v Mariboru in se dobi tukaj v M. Soboti pri okr. glavarstvu-šolski oddelek po ceni 10 Din, vezana po 15 Din. V tej lepi knjigi je 24 mičnih narodnih pravljic, ki so jih napisali prekmurški šolarji, zbral pa jih je vrli narodni učitelj. Julij Kontler v Vidoncih. Knjiga za sedanja časa ni draga. Priporočamo, da se posebno učiteljstvo zanimala za njo, jo naročuje in razpečava med našim ljudstvom, saj je v njej naše domače narodno blago, ki ga je baš ta knjiga rešila pozablenosti.

Ropar Pozvek. Kakor je javnosti znano, je Štefan Pozvek iz Brezovec v Prekmurju zvalil dne 26. jul. t. l. nekega Miha Žilavca v gozd in mu je tam oropal listnico, v kateri je imel 1400 K, Dne 11. avg. pa je — kakpr se je dognalo pri preiskavi — oropal Pozvek Janoš-a Danija, tudi v gozdu, kjer mu je vzel listnico, v kateri je imel 40 dolarjev in 700 K. Dne 11. dec. je bil Pozvek pred mariborskim okrožnim sodiščem. Orožništvo je poizvedelo in dognalo, da je Pozvek znan lenuh in malopridnež. On pa je tajil, da je oropal Žilavca in Danija ter se je izgovarjal, da je imel tisti denar, ki so ga našli pri njem, od svojih bratov in sester. Niso ga mogli obsoditi, ker je potrebno, da še se zaslišijo novi svedoki. Zasluženi kazni pa vseno ne bo ušel.

Regulacija Mure. Minister za poljedelstvo in vode je poslal nedavno v Prekmurje posebno komisijo, ki si je na licu mesta pri vaših Bistrica, Hotiza in Kot ogledala, v kakšni nevarnosti so zemljišča prebivalcev, v Kotu pa tudi hiše. Sklenilo se je, da se mora že prihodnjo pomlad začeti z regulacijo (uravnava) reke Mure. Stroški za najbolj potrebna dela so se proračunili na 600.000 Din. Vprašanje pa je, ako bo to vsaj približno radostovalo.

Železnice Donava—Sava—Jadransko morje se imenujejo prejšnje južne železnice.

Odlomki

iz slovenske književnosti.

Ne boj se sovražnikov, a prijatelja se varuj, ki vedno pri-trjuje.

Ne more biti čista struga, če val se v njej vali nečist, ne more drug ljubiti druga, če vlada v srcu mu zavist.

Ne plaši se znoja, ne straši se boja, saj mažko dejanje krepčuje moža, a pokoj mu zdrave moži pokonča, dejanje ti ljubi, a boj se pokoja!

Ne mora srečni svet solza trpinov ne umeje, ko tožbe čuje, — godrnja in solzam se le — smeje.

Nekoliko se časa gospodari z lažjo, zvijačami in sleparijo, nazadnje vsak lažnik se sampokvari.

•••••

Božični večer.

Slika. Spisal A. B.

Kako si lep, oj ti večer božični, svet duši grešni ti si in pravični! Skrivnostna noč, ko se nebo odpira, na stvar se stvarnik milostno ozira in mir rosi v človeška srca trudna, oj sveta noč, božična noč prečudna! Jos. Stritar.

Sneg je nalahno naletaval. V kosmatih snežinkah se je spuščal počasi in zibajoče na zemljo, ki je pokojno dremala po obilni obrodni. Počasi so lezle ure mimo domačij, počasi kot lahke snežinke. Vsa vas je ležala zamišljeno pod snežno odejo, izpod katere je gledala zaspansko pod seboj sivo ravnino in vzdaj se udobno naslanjala ob temne bore. Koče s svojimi belimi kučmami so ponižno čepele ob vaški cesti in mežikale dremajoče s svojimi malimi okni kakor mačica v toplem zapečku. Vaska cesta je bila pusta in prazna kot še nikdar. Tu in tam so zažvenketale lahke sani s težkimi konji skozi vas. Na koncu vasi se je utrgal rezek klic preko ceste in kot bi se bal, je zamrl v tej tišini brez odmeva. Nekje se je spustila vrana na suho, golo vejo in dolgočasno zakrakala.

Tujec je stopil skozi vas kakor črna senca,

ki nosi vso puščobo božičnega dne z vaše ceste seboj. Tuj je bil danes še cesti, ki ga je peljala daleč, daleč v sivo ravan, brez cilja, brez doma. Spremljale so ga le misli na nekdanje srečne, brezskrbne božične večere. Kdor ta dan ni imel doma, bil je večer popotnik. Sveti večer ga je zagrnil v snegu.

Težko se je razgrinjalo večerno nebo preko krajine. Somrak se je vedno bolj zgoščal in se plazil v vsa kota. Snežinke so nehale svoj zračni ples in zdelo se je, kot da je čas obstal in da je vsa narava nehala dihati v neznanem pričakovanju.

Življenje se je zateklo v koče. Razposajeno je zapelo božično pesem v toplih domačijah in zadovoljstvo užgalo v vseh srcih. Ženski spol se je vrtel po veži in pred pečjo; moški so opravili še zadnje delo po hlevih in dvoriščih; v izbah pa je bilo veselo čebljanje mladine. Dedek je dremal v zapečku. Otroci so ga pustili danes v nemar, kajti danes jim ni bilo treba pripovedovanja pravljic o davnih, davnih časih, ko je bil svet še poln čudežev. Napravili so si sami svojo pravljico, jaslice, ki so jim razgrinjala praveliko čudo.

Tudi pri Goričanovih je bilo praznično veselje in veliko pričakovanje. Kočica je čepela na koncu vasi. Ubožna je bila vendar pa čista in snažna. Saj goričanka je pa tudi imela pridne

Murska Sobota. Učiteljski zbor drž. mešč. šole v Murski Soboti priredi s svojimi učenci in učenkami „Božično akademijo“ v soboto, dne 22. decembra 1923 ob 8. uri zvečer v dvorani g. Dittricha. Spored: I. Deklamacije. Aškerc: Mi vstajamo. Gregorčič: V pepelnični noči. II. Petje. Sattner: Opomin k petju. Nazaj v planinski raj. Silcher: Molitev. Hribar: Oj hišica očetova. III. Dramatična slika v 1 dejanju: Preddvor nebes. IV. Prizor ob božičnem drevesu. Opozarja se, da se je v ta namen priredilo nove kulise. Cene prostorom. I. prostor 10 Din, II. prostor 8 Din, III. prostor 5 Din. Stojšča 1 Din. Preplačila za šolsko knjižnico in za sklad šolskega izleta se hvaležno sprejmejo. K obilni udeležbi vabi ravnateljstvo.

Murska Sobota. Razpisano je mesto stalnega ravnatelja na tukajšnji državni realni gimnaziji za l. 1924/1925.

Murska Sobota. Ko je zapadel zadnji sneg se skoraj noben hišni gospodar ni pobrigal za to, da sneg odstrani izpred svoje hiše. Zato se je seve kotal sneg po več tednov pred hišami in blata ni bilo ne konca ne kraja. Bito bi umestno, da občina v bodoče vse potrebno ukrene, da hišni gospodarji poskrbijo, da sneg izpred hiš sproti odstrani.

V Gerlicih je imenovan za gerenta g. Josip Haužar.

Povodenj v Italiji — 900 ljudi utonilo. V glenskem jezeru blizu Brescije v Italiji se je podrl jez. Voda je z neizmerno silo udarila čez ovire in preplavila 3 vasi. V Dezzo, kjer se je razsul jez, je od 500 ljudi ostalo le 5 živih, vsi drugi so izginili v valovih. Gandino in Corna sta uničeni, vendar se je iz teh vasij še precej ljudi rešilo. V celem je okoli 900 ljudi mrtvih ali pogrešanih. Voda je s tako silo udarila v vasi, da je ljudi kar potegnila s seboj in še le v daljavi kakih 20 do 25 km vrgla mrliče na kopno. Vse ceste so globoko pod vodo. Promet po cestah je nemogoč.

Japonski potres. Sedaj so japonski uradi dognali, da je o priliki zadnjega potresa poginilo 99.375 ljudi, ranjenih je bilo 113.071 ljudi, pogrešanih in bržčas tudi mrtvih pa je daljših 42.890 ljudi.

Pomlad v Sibiriji, zima v Afriki. V mrzli Sibiriji, ki se je marsikateri izmed bivših ujetnikov spominja, je nastopila letošnja zimo izredna toplota. Tako tudi v Rusiji. Narava izgleda, kakor spomladi. Stepe in loke okoli Kijeva so v samem cvetju. Toplota znaša do 22 stopinj. Ruski listi poročajo k temu, da bo prihodnje leto lakota. — V Afriki pa je nastopila te dni huda zima. Že leta in leta ni bilo snega v Alžiru v Afriki, letos pa ga je toliko, da nikdo kaj takega ne pomni. Res čudne stvari se dogajajo v naši ljubi naravi.

Šolske drevesnice. Zadnja leta imamo v Prekmurju veliko brigo s tem, kje bi spomladi dobili lepa mlada sadna drevesca (cepike), da bi jih sadili. Sami se si vsi tega ne znamo vzgojiti. Nekdaj je imel grof Bathyany na Tišini veliko sadno drevesnico, takrat smo si navadno hodili po cepike tja. Še rajši pa smo šli po nje h küpsinskemu školniku g. Titanu, ki je imel in še ima prav lepo šolsko drevesnico. Tako lepe cepike smo videli večkrat tudi na šolskem vrtu našega šol. nadzornika g. Cvetka v Vučji vasi. Mislili si smo, če ima eden lahko kaj tako koristnega, zakaj pa ne bi imel drugi? Bojimo se, da bode se naše sadno drevje postaralo, mladega naraščaja pa ne bo zadosti. Temu velikemu pomanjkanju bi se dalo odpomoči samo s tem,

roke. Prijazno je ležala kočica ob parobku hriba in gledala s svojimi dvema malimi okni v dolino.

V mali veži, katero je razsvetljeval ogenj in peči, je pripravljala mati večerjo. Njene kretnje niso bile tako trudne kot ob drugih dnevih. Iz oči ji je žarelo veselje in lice se ji pomladilo. Danes se ji vrača mož, ki delal kot zidar tam v beli, veliki Ljubljani. Spomladi je bil odšel na delo, spomladi ko so bile akacije v najlepšem cvetju. Celu večnost ga ni bilo domov.

V izbi so se bili otroci posedli krog peči. Ravno kar so si bili postavili svoje jaslce. V kotu nad javorovo mizo pod razpelom je ležal oni čudežni griček, ki jim je razgrinjal svoje bogastvo. Težko je bilo delo. Miha, najstarejši, je ob dolgih zimskih večerih izrezljal iz mehke lipovine: ovčice, pastirca, kravco, in Marijo, Jožefa i Jezuščka v jasliah. Koliko misli je vrezlanih v teh neokornih postavkah. In vendar ni nihče imel v celi vasi tako lepih jasliah. Mnogo mlajši bratec Martinek in še mlajča Barica sta gledala svojega brata kot nekaj posebnega, ko je bil vendar toliko lepega ustvaril. Njih misli so se ga tesno oklepale. Daleč sta romala žnjim. Miha jih je peljal tja v jutrovo deželo, kjer se bo rodil Jezušček. Pred njimi se je razprostirala prelepa krajina. Vse polno ovac je bilo raztresenih po gričku, pastirček jim je piskal lepe

ako šolsko oblastvo strogo ukaže, da mora biti pri vsaki šoli v Prekmurju drevesnica. Naši dečki bi se potem tudi lahko izučili v praktičnem sadjarstvu. S tem se ne sme nič več odlašati! Šolske občine pa dajte šolskim vodjem (školnikom) za drevesnico potrebno zemljo in denar, da se zemlja zdaj zrigola.

V Bosni je mnogo brezposelnih delavcev, in to ročnih kakor tudi duševnih. Gorje mu, kdor po zimi nima zaslужka. Tudi pri nas v Prekmurju je sedaj brezposelnost znatna.

Avtomobil z 11 popotniki in šoferjem vred je padel v prepad, 1 popotnik je mrtev, drugi so težko ranjeni. Nesreča se je zgodila v Črni Gori na cesti iz Nikšiča v Risanj.

Kraljeviča ne marajo v Sloveniji, zato so ga izgnali. Namreč Mülivoja Kraljeviča iz Užic v Srbiji. Mož je čevljar po poklicu, toda prišel je v konflikt s paragrafi in tako ga je okrajno glavarstvo celjsko izgnalo za vse večne čase iz Slovenije. O ti ubogi Kraljevič!

Bivša cesarica in kraljica Zita seve nima nobenega dela. Zato kuje načrte, kako bi spravila svojega sina Otona na prestol. Nekemu ameriškemu novinarju je pred kratkim razodela, da ni več daleč čas, ko zasede Oton madžarski prestol. Izustila je tudi besede: „Evropa je že sita republike“. No, kar se nas Jugoslovenov tiče, ne moremo reči, da bi bili siti republike, kajti imeli smo republiko le mesec dni, namreč novembra 1918. leta. Takrat nismo imeli ne cesarja, ne kralja, pa vojne je bil takrat konec in vojake služiti nam tudi ni trebalo. Kako bi pa sedaj bilo, ako bi imeli republiko, tega si ne moremo prav predstavljati. Eno pa je čisto gotovo, da si dunajskih cesarjev in peštanskih kraljev več nazaj ne želimo in če nam tudi prinesejo milijon papeževih blagoslovov, jih ne sprejmemo.

Nemška marka se dviga, cene živlenskimi potrebščinam zopet padajo v Nemčiji.

Uboj pri Mali Nedelji. Na „angelsko“ nedeljo 2. septembra sta v nekem vinotoku (gostilno pod vejo) pri Mali Nedelji popivala brata Bohanec in brata Zemlič. Ko so bili vsi štirje že močno vinjeni, so se napotili proti gostilni Filipič. Pred to gostilno pa so naleteli na mladeniča Franca Frasa, ki so bili že poprej z njim v svaji. Prepir se je začel takoj. Oni štirje napiti fantje so napadli Frasa, dasi je bil ta miren in se je hotel z njimi v dobrem spraviti. Sirovi Marko Bohanec je potegnil nož in je z njim sunil Frasa v hrbet tako globoko, da mu je ranil pljuča, in je Frasa čez nekaj minut umrl. Brezvestni ubijalec je bil 11. dec. pred okrožnim sodiščem v Mariboru obsojen na 5 let težke ječe, čeravno se je izgovarjal, da je bil popolnoma pijan. Dobro bi bilo, ako bi take sirovine sodišče obsodilo v dosmrtno ječo.

Veliki župan g. dr. Miroslav Ploj pride, kakor vedo poročati dnevnik, okoli božiča v Maribor in prevzame velikožupanske posle v mariborski oblasti. V njegovo področje spada tudi naše Prekmurje. Veseli nas, da bomo imeli za velikega župana takorekoč našega domačina, ker

pesmice na svojo piščal da se je čudežno razlegalo okrog. Srebrno se je zasmejala Barica. Saj je šla k samemu Jezuščku, ki ji je smehljajoče prozil svoje ročice naproti. Prinesla mu je kos lepo dišeče potice, da ne bo lačen; Martinek svojo edino suknjico, da ga ne bo zeblo in Miha pa pesmice, da mu bo krajšal čas. O, in Barica bo prosila očeta, da naj sežida drugo leto tudi Jezuščku lepo in toplo hišico.

Mesec je medlo posije v ozkem pramenu skozi šipe, ki so bile pokrite z ledenimi rožami. In ta svit jim je slike še bolj okrasil. Vodil jih je kot zvezda jutranica v lepi kraj Betlehem. Veselo so korakali proti onemu hlevcu. Svetlo je bilo krog njih in toplo. V otroških dušicali so bili tako bogati lepimi misli brez hrepenjenja. Zvonko je bilo njih čeblanje in bogato lepimi in nežnimi besed. Kdo je bil danes bogatejši?

Zunaj je osamljen svetil mesec visoko z neba. Toli svetlobe je bil razlil na zemljo, da skoro ni bilo opaziti sence. Po ozki gazi je stopal možak naokreber in obstal pred Goričanovo kočjo. Stresel si je sneg raz skoren in žarek je planil v hišo — „oče...“

* * *

polnočni zvonovi so zapeli s hriba na hrib in preko dalne ravni pesem in oznanjevali ljudem mir na zemlji...

vemo, da je dr. M. Ploj že od nekdanj Prlek z dušo in s telesom, saj ima tu blizu Mure v Murščaku vinograde in je zmirom rad zahajal tu sem ter se zanimal za naše Prekmurje. Pozdravljamo našega velikega župana in mu kličemo k njegovemu prihodu čez Muro iskreni „Dobro došel!“

Iz Beograda. Poroča se, da je finančni minister dne 11. dec. predložil parlamentu dvanajstine za januar, februar in marcij 1924., ki znašajo v splošnem 2 milijardi 33 milijonov 649.357 Din 60 para. Od tega je določeno za zgradbo železnic v naši državi 310 milijonov Din, za progo Ormož—Murska Sobota posebe 25 milijonov 300 tisoč Din. Za pomoč po zadnji veliki povodnji poškodovanih v Sloveniji, Hrvatski in Slavoniji je določeno 6 milijonov 20 tisoč, za predujem državnim uradnikom pa 200 milijonov Din.

Cene blagu. Božični prazniki so predurmi. Trgovci razpostavljajo po izložbenih oknih najlepše blago. Marsikoga mika, da bi si kupil vsaj za te praznike to ali ono in si posladil življenje. Vendar, pa nima kaj preobilo denarja. Stopi v trgovino, pa dobi blago tako osoljeno drago, da ga mine veselje na osladkanje. Rekel bo kdo: „Kaj pa kupi, če ne zmore toliko!“ Gotovo je, da trgovec ne bo postavil blagu tako visoko ceno, ako bi ceno označil v izložbenem oknu. Je pa predpis, da je vsaki trgovec primoran označiti vsakemu blagu vidno ceno. Pozivamo pristojno oblast, da posveti tudi temu vprašanju vsaj z enim očesom in dotičnike tako kaznuje, kot jih kaznujejo po drugih mestih.

100 in 1000 dinarske kolke (štempeljne) je ponarejala neka družba židov v Novem Sadu. Sedaj so je prijeli.

100 in 1000 dinarski falzificirani bankovci krožijo na Hrvaškem. Nekaj jih je že tudi v Prekmurju. Pozor torej pred njimi.

Kuluka se mnogi pri nas bojijo, pa ga še ne bo tako kmalu. To je gotovo. Posebno v Sloveniji ga še tako kmalu ne bo. Zlasti pa ne sedaj, ko se že volitve bližajo. A radikalni voditelji in ministri vendar niso tako neumni, da bodo sili na kuluk zdaj, ko se približujejo razne volitve!

Sin ubil očeta. Na Viču pri Ljubljani se je zgodil v sredo 12. dec. zvečer grozen zločin. Tam je živel s svojo ženo, hčerko in s sinom posestnik in vpočojeni železničar Ivan Jerina v svoji hiši. V sredo zvečer malo pred 6. uro mu je prinesel neki deček pismo z naslednjo vsebino: „V sredo zvečer točno ob 6. uri se morate zglasiti na policiji, sicer boste kaznovani!“ Ivan Jerina se je takoj odpravil k policiji, a se ni več vrnil domu. V viški policijski stražnici je — kakor se je pozneje dognalo — pokazal ono pismo, a tam so mu rekli, naj gre lepo domu, ker ga je nekdo „potegnil“. Odšel je, a malo pred domačo hišo je postal žrtev grdega uboja. Zločinec ga je udaril s trdim predmetom trikrat od zadaj po glavi, da je padel vznak in bil menda pri priči mrtev. Njegova hči Julka, ki je kot šivilja delala v mestu in se je okoli 8. ure zvečer vračala domu, je opazila v temi ležati nekaj črnega na zemlji; temu se je izognila in se — prišedši v hišo — ni več zmenila, kaj bi bilo. Vendar sta bili mati in hči nekoliko v skrbeh, kje je ostal oče Jerina, ker je drugače vsako noč spal doma. Njegov sin, Ivan, se je kmalu po 11. uri ponoči vrnil domu, mirno pojedel kos kruha, potem pa se je ulegel spat. Drugo jutro proti 8. uri so našli starega Jerina mrtvega na cesti. Razume se, da je nastalo velikansko razburjenje. Takoj je bila o dogodku obveščena policija, ki je medtem že izvedela, da je ono pismo izročil dečku na cesti neki mlad mož. Policija je dog-

nala, da je to pismo enako papirju pisma, ki ga je mladi Jerina malo prej pisal svoji ljubici 26 letni Frančiški Gorjup. Sedaj je padla grozna sumnja na 22 letnega sina umorjenčevega, ki je pa vztrajal odločno pri tem, da je nedolžen. Čudno je, da se je mati Jerinova silno zavzemala za sina, češ, on ne more biti morilec, saj ga je oče imel rad in mu je zadnji čas celo obljubil, da mu prepusti hišo in posestvo, ako se oženi s Frančiško Gorjupovo. Kljub temu so mladega Ivana Jerina zaprli. Pred policijskim nadzornikom je moral štirikrat prepisati ono pismo. Videlo se je, da je hotel pisavo izpremeniti, a ni se mu posrečilo, podobnost se je ugotovila. Pri zasliševanju se je zapletal tudi v protislovja. Naposled so ga 15. dec. ob 11. uri pripravili tako daleč, da je priznal grozni umor. Izpovedal je, kod se je klatil oni popoldan pred umorom, kako je napisal in izročil pismo, kako je očeta počakal na cesti, ko se je ta vračal iz policijske stražnice na Viču. Malo korakov pred domačo hišo sta se nekoliko sprla. Pravi, da je oče grozil, da bo njega in mater ustrelil. Nato je sin pograbil ročico od domačega voza in je z njo trikrat močno udaril očeta zadaj po glavi oče se je zgrudil, ne da bi dal glas od sebe, sin pa je odšel k svoji ljubici, od katere se je vrnil okoli 6. ure zvečer, torej že v trdi temi. Očetomorilec je sedaj v zaporu. Domači pripovedujejo, da je bil ubiti oče silno skop, vedno bolj sam za-se, da je bil zelo osoren do žene in otrok in da ga zato niso posebno radi imeli. Najbrž se je že delj časa bal za življenje, ker si je deval pod zglavje v postelji samokres.

Za tiste, ki hočejo v Ameriko!
Za našo državo je znašala letošnja kvota izseljencev 6426 oseb. Vsi še seve niso odpotovali. Kedaj se smejo zopet predložiti prošnje za potne liste v Ameriko, glede tega izidejo pravočasno navodila. Vsak čas pa lahko potujejo v Ameriko. To so: tisti, ki hočejo samo 6 mesecev ostati v Ameriki in potuje po trgovskih poslih ali pa sicer iz privatnih razlogah, ne pa za tó, da trajno ostane v Ameriki. Deca ameriških državljanov lahko dobijo vsak čas potni list, pa le, če še niso 18 let stara. Inozemci (tujinci) lahko vsak čas predložijo prošnje. Dalje smejo brez ozira na kvoto potovati: umetniki, znanstveniki, diplomirane bolničarke, dojlje, svečeniki (popevje, fararji), profesorji in še nekateri drugi. Natančen tozadeven razglas se najde v Uradnem listu z dne 15. t. m.

Božidar Sever ni mrtev. Svoječas so poročali časopisi, in tudi mi smo to storili, da so naši dobri madžarski sosede umorili Božidarja Severja, bivšega gerenta v Dolnji Lendavi in člana razmejitvene komisije. Ker o Severju dolgo časa ni bilo poročila, so nastale govorice, da je umorjen. Pred kratkim pa se je temu narodnemu mučeniku posrečilo, ujeti Madžarom. Sedaj prireje mož predavanja po naših jugoslovanskih mestih in pripoveduje o grozotah madžarskega robstva. Želeti bi bilo, da pride g. Sever tudi v Prekmurje in nam kaj pove, kako je kaj tam onkraj meje.

Carinski uradi v Sloveniji poslujejo v srbohrvaščini. Zakaj ne v slovenščini, tega seve nikdo ne razume. Vprašati se moramo res, ali so gg. cariniki zavoljo ljudstva ali pa ljudstvo zavoljo gg. carinikov. Da se strankam pošilja spise v nekaki pošvedrani „jugoslovansčini“, to je nesmisel prvega reda. Ne gnjaviti našega ljudstva in uradujte slovenski, da bo narod razumel, kaj hočete. S svojim sedanjim uradnim jezikom se naši carinski uradi v Sloveniji le same sebe smešijo. V Sloveniji morajo vsi uradi uradovati slovenski in toraj tudi carinski.

Prijatelje „Našega doma“ prosimo, da nam pridobite novih naročnikov. Dolžnost vseh zavednih prekmurških Slovencev je, da se naroče na „Naš dom“, ter ga priporočajo znancem in prijateljem.

Upravništvo.

Oglas. V pisarni Komande vojnega okruha u Mariboru, Dravska kasarna, soba št. 17 vršila se bo dne 21. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne po naredbi komandanta dravske divizijske oblasti l. broj 3383 od 18. novembra t. l. druga javna ustmena dražba za prodajo magacina in zemljišča „Lagerhaus“ v Mariboru. Pogoji za to dražbo so razvidni vsaki dan med uradnimi urami v pisarni Mariborskega vojnega okruha v Mariboru. Pravico za pogajanja pri tej dražbi ima vsakdo, ki ni izključen iz udeležb pri dražbah. Vsi dražbeniki položijo kavcijo i. s.: naši državljani 5%, inozemci pa 10% od začetne svote. Kavcija se mora položiti na blagajni Mariborskega vojnega okruha v Mariboru na dan pred dražbo in s sprejetim reverzom o položeni kavciji pride dražbenik na dražbo. Kavcije vseh dražbenikov se bodo zadržale do odobritve dražbe od pristojne vojaške oblasti, kasneje pa samo kavcija onega dražbenika, s katerim bo zaključena pogodba o prodaji. Iz pisarne inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti. l. br. 3383.

Delavcem, ki so bili na delu na Državnem imanju „Belje“

se dava na znanje, ka se je za prevoz silja od Doljne Lendave do Murske Sobote, štero so nej dobili plačano, vložila tožba po Središnji državni borzi rada v Beogradu.

Direkcija imanja „Belje“ je nej štela plačati te foringe, ar je mislila ka vozi železnica do Sobote (žal, da eše ta ne gotova). Ar pa vozi zdaj eše samo do Dolnja Lendave, je plačala samo do te postaje. Pogodba pa kaže od Kneževa do Murske Sobote, tak se je to razmelo i to je bio vzrok celomi deli, da se je napravila na slednje zmešnjava med delavci. Direkcija je dala te vzrok, ka se dosegammao nikdar i nikšim delavcem nej plačala foringa za silje dale kak do slednje postaje i zvün toga se je držalo na tom, da so delavci itak bili predrago plačani kak več nikdar i nidri ne. Foringa za ljudstvo i silje je od Beloga Monastira do Dolnje Lendave koštala prek en milijon koron i bi za silje od Lendave do M. Sobote palik telko koštala. Delavci so pa prejeli penez v 7. mesecej skupno do 28 milijonov koron, zvün tega potrošili na hrano vsaki den do 72 jezerov koron. Istina je, da so to lepe šume i so bili dragi te delavci ali vendar so delo tñdi opravili tak, kak more bito i bokše, kak šteri koli drugi delavci. Nemre se praviti, ka bi tam stoj preveč delo ali pa se matrao kak je to prvlle bilo nego tñ se je delalo po mali, redno i dobro.

Zaslūžilo se je lejko dosta ar je bila za to pogodba. Vendar so bili delavci, ki so prišli domo brez penez. Tomi so si sami krivi, ar so lejkomiselno zapravljali. V glavnom je bila direkcija zelo zadovoljna z ljudmi, samo stem se ne mogla pomiriti ka bi plačala foringo za silje do Murske Sobote, štero de pa mogla siedi, če pravda tak prinese! Borza dela bo v tom tali delala z vsemi močmi, ka se čim prvlle vred vzeme i gda se dobijo tej penezi, je včasik razdeli delavcom na roko. Oni delavci, ki so foringašem nej plačali, pa naj to včinijo čim prvlle ar Borza dela ne da penez ar jih nema i ne plača niti enoga foringaša ne; nego izroči peneze delavcem vsakomi v roke kak je zgoraj povedano, foringaše pa imajo od delavcev iskati svoje. Za volo toga naj tej do 31. decembra t. l. vsi zglasijo pri Borzi dela v Murski Soboti svoje naslove (antrese), da se bo znalo stalno, komi se je pelalo i koliko je bilo silja i što je vozo, da se to vred vzeme, ar foringaše nemrejo čakati tako dolgo, da se tožba reši, ar to bo komaj za 6 ali 8 tjednov, Borza pa nema penez, ar jih nej dobila in nemre to plačati!

Pripomniti se more, da so ništerni med delavci bili naslednje preveč neredni i nezahvalni, pa so napadali podpisanoga z grdmi i udurnim preklinjanjem i z raznim potvarjanjem; med tem so tñdi žalili uradno čast i se bo proti njim postopalo za zadoščenje pravdnim potom. Što ma vzroke, naj se zglasijo pri Borzi dela, vsakši vzrok pa more podpreti z dokazom, ar

ovači se ga nemre vpoštovati i če nede meo dokazov, bo noso vsak sam odgovornost za posledice, ki nastanejo za volo toga, bodisi sodnijskim ali kakšim drugim potom. To se dava na znanje vsem interesirancem, ar se zadnje čase trosi dosta laži i raznih potvar, ki so brez podlage in na kratko izmišljene od raznih hujskavec in nezadovoljnežev.

Invalidi, ki ščejo biti palerje v prihodnjem leti, naj se zglasijo od 10. februarja 1924 naprej pri Drž. Borzi dela, da ne-do prekasni, kak se je to zgodilo letos!

Državna Borza dela v Murski Soboti.

Franjo Kerec.

Gnojite sadno drevje!

Vsak kmečki posestnik je ponosen (gizdav), če ima lepo sadno drevje, naj so to jablane, hruške, slive, orehi ali drugo. Ako ima kaj praznega prostora, ali pa če vidi, da se mu sadno drevje stara ali že celo suši, tedaj si posadi na oni prazni prostor ali pa kar med staro drevje mlada drevesca (cepike), če jih more spomladi v zadnjem času kje dobiti. Kdor misli spomladi drugo leto saditi cepike, tisti mora zdaj že pred zimo na to misliti. Zdj pred božičnimi svetki naj izkoplje okrogle jame za drevesca. Te jame naj so prilično 1 in pol m v premeru široke in tam, kjer je težka (žmetna) ilovnata zemlja, okoli 40 cm. globoke. Gornjo boljšo zemljo s tratnico naj zmeče na eno stran vun, spodnjo slabšo (božnejšo) zemljo pa na drugo stran. Tam, kjer so tla rada močvirna, naj se izkoplje jama za polovico plitvejša. Dno v jami naj se vsakokrat „gor skoplje“ približno na 2 dlani globoko. Kakšen namen ima to delo? Vun nametana zemlja, pa tudi ona na dnu jame bo po zimi lepo premrznola in spomladi bož sadil cepike v rahlo zemljo ali prst, v taki prsti pa ti bodo dosti boljše rastle, kakor če jih sadiš v špehasto, nepremznjeno zemljo, ko izkoplješ jama ravno pred sajenjem. Kako moraš na koncu zime jama zakopati in mlado drevo pravilno posaditi, to bode pa že prinesel „Naš dom“ o pravem času. Danes smo to omenili samo „mimograde“, naš namen je pa čisto drug. Misliti moramo in bralce „Našega doma“ opozoriti še na eno zelo važno in potrebno delo, ki ga naši kmetje opravljajo slabo ali pa sploh ne, ker jih znabiti nikdo še ni opozoril na to.

To delo je gnojenje sadnega drevja. Ni zadosti, če posestnik samo nasadi cepik, potem pa se ne briga več nič ali pa le malo za nje. Takšen človek bi bi podoben materi, ki bi porodila otroka, potem pa bi mu ne dajala mleka, oziroma hrane in obleke, češ, rasti gor kakor moreš sam! Treba je imeti skrb za otroka, ravnnotaka pa tudi za mlado sadno drevo. Zatu mu je treba že prvo leto okopavati in pleti kolobar, zalivati korenine, ako je suša, uničiti listne uši, posebno pa paziti na krvavo uš (krvavko), to je ono belo na vejah, ki je strašno škodljiva. Vjesen pa moramo omotati deblo v slamo ali v koruzinje, da ga ne oglodajo zajci; na to ne smemo pozabiti skoz več let, dokler skorja ne postane zadosti trda.

Če pa hočemo, da bo drevo lepo rastlo, moramo ga tudi gnojiti. Mlado drevo gnojimo najboljše z gnojnico, ki jo polivamo okoli dreva, kadar je dež ali sneg. Gnojnica pa mora biti napol z vodo razredčena, drugače bi (čista) lahko zjedja tanke korenine, to pa bi mlademu drevesu škodilo.

Ko pa je drevo stopilo že bolj v leta, se mora gnojiti drugače. Nekateri delajo to tako: Pri deblu (na korenem vratu) odkopljejo zemljo in nadevajo noter v tisto jama gnoja. To pa nič ne velja, ker debele korenine ne morejo jemati vse redilnih snovi iz gnoja. To je ravno tak, kakor če bi lačnega človeka zaklenoli v sobi, v kuhinji pa mu nastavili skledo žgancev in rekli: „Zdjaj pa jej, da ne boš lačen!“ Drevo in vsaka rastlina jemlje vse redilne soke iz gnoja samo s tistimi tankimi koreninicami (lasci), ki so približno tako daleč zunaj v zemlji kakor odzgoraj najtanjšje vejice. Te najtanjšje vejice so takozvani „kronski kap“. Pod kronskim kapom je treba najknesnje zdaj v decembru izkopati okoli drevesa zadosti širok in globok jarek (v krogu in v ta jarek nadevati mastnega gnoja, ali pa naliti vanj gnojnice, ki jo lahko pomešamo s stranišnim gnojem.

Tu gor zdaj pred zimo pada dež ali tudi sneg, ki gnoj razmoči, redilne snovi pa se cedijo k onim tankim koreninicam, ki jih potem prihodnjo pomlad posrkajo vse in — drevo bo lepo rastlo, pa tudi rodilo dosti ter lepega sadja. To je pravilno gnojenje, ne pa ono pri deblu! Zgnojnico pa se lahko gnoji tako, da se pod drevjem nadregajo z ostrim kolom (drogom) mnoge lukuje, poten pa se polije širom po trati gnojnice, ki napolni te lukuje in pride tudi do

korenin. Nekateri mislijo, da sadno drevje dosti-krat ne rodi zato, ker ni v zemlji zadosti vapna. To bi znalo biti res. Zato pa se priporoča, da se pri gnojenju v one jarko pod kronikim kapom natrosi tudi kaka vapnena droberja ali prah. Boljše je nekaj kakor nič! Kdor bo svoje sadno drevje gnojil, kakor smo rekli, bo mu lepo rastlo in tudi rodilo. To pa vsak sadjar želi in hoče.

Važno za naše vinogradnike.

Pokrajinska zveza jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo je imela dne 2. decembra 1923 v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, kateremu so se udeležili mnogi zastopniki krajevnih vinarških društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Želeli je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevne organizacije, ki danes obstoje v Mariboru, Ptuj, Šmarju, pri Sv. Bolfenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatecu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tem lažje bo braniti ogrožene interese vinogradništva. Kjer se krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove! — Občni zbor z-hteva od vlade:

1. da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrije doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija dala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih kron za hektoliter in za Slovenijo kontinent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8—10 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odstotkov sladkorja).

2. da pritegne k trgovinskim pogajanjem z vino uvažujočimi državami — predvsem sedaj z Avstrijo — vedno strokovnjaka iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo od vlade, da se k trgovinskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en zastopnik iz pokrajin bivše Avstro-Ogrske;

3. da ukrene potrebno, da se vinski zak. iz leta 1907., ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za celo državo ter da se zopet začne izvajati z vso strogostjo;

4. da se prepreči vsako vtihotapljanje vina iz Madžarske in Italije v našo državo;

5. da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in — če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri občinskim uradom, ki so boljše pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznaniti finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske, radi prejšnjega podamštva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot zastopniki in strokovnjaki.

8. Zahtevamo, da da vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trosarine prosti sladkor.

9. Ker vinogradniki letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančnim oblastem naloga, da dohodkov iz vinogradov, ki ne javijo nobenega čistega dobička, letos v obče ne obdavči.

Ta resolucija naj se takoj doloži vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

Denar in blago.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 80—78 Din, 100 francoskih frankov stane 520—530 Din, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1150—0.1160 Din, za 100 čehoslovanskih kron 263—264 Din, za 100 nemških mark 0.00002—0.00011 Din in za 100 laskih lir 408—409 Din.

Cena žitu: (Se razume za 100 kg v dinarjih) pšenica 100 kg je padla od 362—350 Din. Bosanska pšenica je še cenejša. Rž a 275. Oves 237—265. Ječmen, jari 287, zimski 250—262. Koruza 260—300, moka 0 573—265.

Otrobi (z vrečami) 125—160. — V primeri s temi cenami, katere smo objavili zadnjič stoji sledeče zadnje poročilo, ki je zanimivo: Pšenica, banatska in vojvodinska se je prodajala po 337 do 340 Din, srbijanska iz Mačve pa po 317 do 320 Din za 100 kg. Slovenska pšenica je bila mnogo dražja, pa za to ni bilo večjih kupčij. — Kuruza se je dobila po 228—285 Din, ječmen pa po 270 do 275 Din.

Živina. Dne 10. t. m. so bile v Zagrebu na sejmu nastopne cene za kg žive teže: voli I. 14—15, II. 13—14, III. 12—13, mlada živina 9—10, svinje pitane I. 26.25—28, II. 25—26.25, III. 20—22, teleta I. 22.5—23, II. 22—22.5, bosanske buše 12—12.5, II. 11—11.5, III. 9—9.5, biki 16.25—17.5. Konji komad: kmetijski 10.000 do 10.500, fижakarski 3500—5000. Na ljubljanskem sejmu pretekli teden so za kg žive teže plačevali: voli I. do 14.25, II. do 13, III. 9—11, krave za blokase okrog 8.75 Din. Plemenski prašiči, par, po 8 tednov stari, so veljali do 1000 Din.

Mast. Na zagrebškem trgu je zajamčeno čista prešičja domača mast na debelo v sodčkih po 200 kg 38 Din kg, po 100 kg 38.25 Din kg, po 50 kg 38.50 Din kg. Soljena debela slanina 39 Din kg.

Krma. V Zagrebu je seno 100—115, otava 135—150, detelja 150 Din za 100 kg.

Les. Za blago s slavonske postaje so bile te dni nastopne cene: hrastovi hlodi I. 2000 do 2500, II. 1300—1600, hrastovi hlodi za furnirje 3000—3500, hrastovina na zrcalni rez 4000 do 4500, hrastovo izbrano blago 5000—5500, hrastove deske do 5 cm 2000—2500, preko 5 cm 2200 do 2800, hrastovi buli 3000—3500, francoske dožice tisoč komadov 15.000—18.000, sirovi frizi ozki 1500—2000, široki 1400—1600, stafli 300 do 400, bukovi frizi 800—900, javorjevi hlodi I. 700—800, jesenovi hlodi I. 700—800, brestovi hlodi I. 450—550, mehko tesano blago 350—450, mehko žagano blago 600—700, hrastovi brzojavni drogi 60—80, jelovi 60—70, železniški praži hrastovi 35—70, drva za kurjavo bukova I., vagon 2600—3000, II., vagon 2200—2400, za kurjavo mešana, vagon 2400—2700, oglje, vagon 9000—10.000 Din.

Vino. Na zagrebški vinski borzi so bile 5. t. m. sledeče cene: belo vino kmetško, 8.25 odst., postavno Zagreb, 100 hl 3.75 (zaključek 3.25); belo vino, 11.5 odst., ab Zagreb, 4.5; staro belo, 11 odst., iz Subotice, 6; dalmatinsko belo in temno črno, 13—14 maligana, postavno molo Bakar, 37.50; dalmatinsko črno in belo, franko Zagreb, 47.50; novo belo in črno somborsko 6.50 (de ar 4); črno dalmatinsko, franko obala Bakar, 11—12 maligana, iz Hvara, 40; črno dalmatinsko, franko obala Bakar, iz Šibenika, 37.5; belo dalmatinsko Opolo, franko obala Bakar, 11—12 maligana, iz Šibenika, 36.25. — V Belikrajini so cene na debelo po 5—6.50 Din za liter.

PO ČU

dovito nizkih cenah
kupite letos
volneno blago

za ženske in sukno za
moške obleke, kakor
tudi vso drugo manu-
fakturno robo v vele-
trgovini R. Stermecki,

Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega
pomanjkanja denarja treba povsod štediti
ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje
in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini
R. Stermecki.

Galanterijo

drobnarijo, parfumarijo, vrvarske in ple-
tarske izdelje, okraske za rakve (truge) itd.
na debelo in drobno!

Drago Rosina, Maribor
Vetrinjska ulica št. 26.

Proda se mlin

na Ščavnici, spovani l. 1899, z opeko krit, leži na križopotu, oddaljen od železnice 1 uro. Ima 3 pare kamnov, dela se oljovo, meši se s strojem. Dobi se 3 orale zemlje. Cena se izve pri posestnici **Marija Trstenjak, Sv. Jurij ob Ščavnici, Videm.**

TEHTNICE

vseh vrst, zlasti tudi decimalne tehtnice
izdeluje tvornica

Rarel Ussar, Maribor, Slovenska ulica 28

V zalogi so uteži (gvihti) vseh vrst. Sprejemajo se tudi tehtnice v popravilo. Popravila se izvršijo točno in dobro.

Radi obnovitve obrata prodam takoj kompletno

mlinsko žago

in

okrožno žago

Prodam tudi kompletno

mlinsko opremo

obstoječe iz 1 dvo-, 2 enostavnih valekov, 2 parov kamnov, vzlekov (Aufzug), s cilindri in s transmisijo. Cela oprava je še o obratu. — Več pove **Anton Matiz, mlinar v Solinci, pošta Rogatec.**

Fižol (graj), orehe, suhe gobe, jabolke

kupuje

in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

„Agraria“, Maribor, Aleksandova c. 56.

PRODAM

Posestva z inventarjem od 100.000—500.000 D.
Žaga z gostilno in trgovino s 6 or. zemljišča
cena 400.000 Din.

Hiše v mestu in vile s prostim stanovanjem od
250—500.000 Din.

Gostilna s hišo in trgovino v mestu cena
400.000 Din.

Restavracija (1 nadstr. hiša) z zimskim ke-
gliščem, salon, vrtom itd. v sredini mesta
cena 550.000 Din.

R. Troha, Maribor, Slovenska ulica št. 2.

OKRASKI

za božična drevesca

se dobe v slačiščarni Novak v Murški
Soboti na Glavnem trgu.

Lepo vinogradno posestvo

(verstvo) je k odaji 2 uri hoda od Ljutomera. Jdste ena mala vila, vinska klet (pevnica), viničarija, vinska preša (krnica) in vse, kar je k verstvu potrebno. Vse je dobro ohranjeno. 2 1/2 orala (velkiva pluga) je vinograda in to skoraj sami novi nasadi, 2 1/2 je sadovnjaka in loga. Oda se takoj. Kdo šče kuditi, naj pita g. **Josipa Kosi-ja, gostilničar v Križevcih p. Ljutomer.**

Pisalni stroji

novi in rabljeni, barvni traki, ogljen papir, pre-
bcjni papir, urejevalci za pisma in vse prdatke
in potrebščine za pisalne stroje

Ant. Rud. Legat Maribor

Slovenska ulica št. 7

Lastna šola za strojepisje in steno-
grafijo. — Začetek novih tečajev dne
3. februarja 1924.

Preje ko kupite čevlje si oglejte

Za Božič in Novo leto do 10. jan.

1924 popust 10% od izložbenih cen

Kažipot: Od kolodvora po Aleksandrovi cesti, Slovenski in Gosposki ulici preko Glavnega trga na Koroško cesto

KARO ČEVLJE
MARIBOR 19
Koroška cesta

ki so pripoznano najbolje
ročno izdelani. Na zalogi so
vse vrsto od elegantnih lah-
kih do težkih čevljev o-o

Velika zaloga pohištva

lastnih izdelkov po konkurenčnih cenah

Šercer in drug, Maribor
Vetrinjska ulica št. 2.

Vse sohočke gospe in gospodične pa tudi gospodje — kadilci veselijo!

Zakaj?

Zakaj?

Slačščarna Novak se je iz blatne Male Kaniže preselila na Glavni trg (v Ašerjevo hišo). Tam je tudi trafika.

Zavarovalnica „Triglav“

Zastopnik: Tomo Komac v Mariboru.

Modistinja Janka Števanec
v Murški Soboti v Zvezni ulici
v hiši nasproti Peterkove gostilne

se priporoča cenjenim gospem in gospodičnam. — Popravila klobukov se izvrši točno in po najnovejši modi

Važno za bolnike!

Važno za deco!

Suhar (cvibak).

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se izdeluje v moji pekarni več vrst cvibaka in sicer: Vanili, Cimt, Karijander in Otroški cvibak. Posebno priporočljiv je moj lastni izdelek „kraljev keks“ kateri se že razpošilja na vse kraje Slovenije. Naslov: „Prva luksuzna pekarna v Prekmurju“, Vekoslav Kralj v Beltincih.

Jugoslovanski kreditni zavod

r. z. z. o. z.

podružnica v Murški Soboti
(poleg apoteke)

plača intereš na hranilne vloge in na vloge v tekočem računi

8% brez odpovedi 8%

Na vekše vezane šume se plača intereš po dogovori brez odtegnenj rentnega in invalidskega davka.

Posojila se dovolijo na osebni kredit (proti vekslini) na hipoteken v tekočem računi

Zavod stoji neposredno pod državnim nadzorstvom.

Najcenejša oblačilnica vsakovrstne robe je pri:

J. Trpinu

Maribor, Glavni trg 17.

Ako pridete kaj v Maribor, oglejte si pri Trpinu obleke, ki so cenejše kakor kje drugod.

Hrastov les

okrogel ali v deskah in večjo množino hrastovih drv za kurjavo proda Josip Kosi v Križevcih pri Ljutomeru.

Slov. knjigarna
v Murški Soboti

v Rajhovi hiši na voglu Glavnega trga in Slovenske ulice ima svojo

prodajalnico

Zaloga tiskovin. — Na razpolago so vse knjige in šolske potrebščine.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem v Murški Soboti v Zvezni ulici na novo zgrajeni hiši nasproti gostilne Peterka otvorila

modni salon za dame

Po najnižjih cenah izdelujem naglo in točno vsakovrstne obleke po najmodernejšem kroju. V zalogi imam vsakovrstne obleke in perilo za dame in otroke

ALOJZIJA JERIČ, šivilja

Več posestev

od 5 do 175 plugov zemlje, hiše, vile, gostilne, žage, mline, in grajščine prodaja

F. Zagorski, Maribor, Bavarska ulica 3

Tvornica (fabrika) kemičnih izdelkov

„JELEN“

d. z. o. z.

Maribor, Meljska cesta št. 75

priporoča sledeče svoje izdelke: **kolo-maz** (prima kakovosti) **vazelin**, vsakovrstne **kreme za čevlje** (cipele) in to terpentinske in voščene, **črnilo**, **plavilo**, **ličilo**, olje za šivalne stroje itd. Cene nizke, nižje kakor v Nemški Avstriji.

Tamburice

najboljše vrste razpošilja

M. GILG, rukotvornica tamburic,

SISAK na Hrvaškem.

Cenik pošilja vsakomur zastoj.

Zahtevajte po dopisnici cenik.

Veletrgovina z železnino

Pintar in Lenard
Maribor

se priporoča Prekmurcem!

Najcenejša trgovina z vsakovrstnim manufakturnim blagom, ter svilenimi rutami itd.

M. FELDIN

Maribor, Vetrinjska ulica

Na debelo! Na drobno!

KOTLE

za žganjekuho (palenko žgati) izdeluje najcenejše

LADISLAV GLUMAC
Maribor, Glavni trg 4.

Kotli so trnok dobri, trpežni, pa tudi lepi. Razpošiljajo se po celi državi.

Naročajte si „Naš dom“!
naročnina za četrletno znaša
samo 10 Din.